

NUMERIČNE METODE 1, praktična matematika

Naloge za utrjevanje znanja

Householderjeva zrcaljenja in Givensove rotacije

1. Dana sta vektorja

$$x = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \\ 0 \end{pmatrix}, \quad a = \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \\ 3 \\ 2 \end{pmatrix}.$$

- (a) Poiščite Householderjevo zrcaljenje P , ki uniči vse komponente razen prve v vektorju x . Izračunajte še sliko Pa .
- (b) Poiščite Givensovo rotacijo $R_{1,3}^T$, ki uniči tretjo komponento v x . Izračunajte $R_{1,3}^T a$.

Rešitev:

Householderjevo zrcaljenje je določeno s $k = 3, m = 12$ in $w = (4 \ 2 \ 2 \ 0)^T$.

$Pa = (-2.3333 \ 0.3333 \ 0.3333 \ 2)^T$.

Givensova rotacija je določena s $c = \frac{\sqrt{5}}{5}$ in $s = \frac{2\sqrt{5}}{5}$:

$$R_{1,3}^T = \begin{pmatrix} c & 0 & s & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ -s & 0 & c & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}.$$

$R_{1,3}^T a = (2.2361 \ 1 \ 2.2361 \ 2)^T$.

2. Naj bo

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 1 & 2 & -1 \\ 1 & -4 & 1 \\ 1 & -4 & 3 \end{pmatrix}, \quad b = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 3 \\ 0 \end{pmatrix}.$$

S pomočjo Householderjevih zrcaljenj in QR razcepa rešite predoločen sistem $Ax = b$. Izračunajte tudi $\min_x \|Ax - b\|$. Matrike Q ni potrebno eksplicitno izračunati.

Rešitev:

$$x = \left[\frac{7}{6}, -\frac{1}{3}, -\frac{1}{2} \right]^T, \\ \min_x \|Ax - b\| = 2$$

3. Naj bo

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 4 & 1 \\ 2 & -4 & -1 \\ 2 & 2 & 5 \\ 0 & 0 & 4 \end{pmatrix}, \quad b = \begin{pmatrix} -2 \\ 5 \\ 5 \\ 4 \end{pmatrix}.$$

S pomočjo Householderjevih zrcaljenj in QR razcepa rešite predoločen sistem $Ax = b$. Izračunajte tudi $\min_x \|Ax - b\|$. Matrike Q ni potrebno eksplicitno izračunati.

Rešitev:

$$x = [1, -1, 1]^T, \\ \min_x \|Ax - b\| = 0$$

4. S pomočjo QR razcepa z Givensovimi rotacijami rešite predoločen sistem $Ax = b$ za podatke

$$A = \begin{bmatrix} 8 & 4 \\ 0 & 12 \\ 6 & 3 \\ 0 & -9 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} 5 \\ 1 \\ 5 \\ 1 \end{bmatrix}.$$

Izračunajte tudi $\min_x \|Ax - b\|$.

Rešitev:

$$x = \left[\frac{52}{75}, \frac{1}{75} \right]^T, \\ \min_x \|Ax - b\| = 1.7205$$

5. Dana je matrika

$$A = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 0 \\ -1 & 2 & 0 \\ 0 & -1 & 2 \end{bmatrix}.$$

(a) Izračunajte determinanto matrike A preko QR razcepa z Givensovimi rotacijami.

(b) Poiščite rešitev linearnega sistema $Ax = b$ za $b = [1, -1, 2]^T$

Rešitev:

$$\det(A) = 2 \\ x = [1, 0, 1]^T$$